Zaaknummer: 3123-2025
Documentnummer: 3123-2025:018583

Raadsvergadering d.d. 20 maart 2025

Aan de raad,

Onderwerp
Zienswijze bij de ontwerp-Gemeenschappelijke Regeling Jeugdregio een 10 voor de Jeugd

Portefeuillehouder
J.H.C.M. Briels

Beslispunten
1. Kennis te nemen van de ontwerp-Gemeenschappelijke Regeling Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd.
2. Geen zienswijzen kenbaar te maken over de ontwerp-Gemeenschappelijke Regeling Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd.

Samenvatting
In de nog vast te stellen Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg zal voor gemeenten de verplichting worden opgenomen om regionaal samen te werken bij de inkoop van specialistische jeugdzorg en daarvoor een gemeenschappelijke regeling te treffen op het niveau van de aangewezen jeugdregio's. Met het vaststellen van de gemeenschappelijke regeling 'Jeugdregio een 10 voor de jeugd' wordt aan deze verplichting voldaan.
Om op een juridisch correcte wijze te voldoen aan deze wettelijke eis, vraagt het college de gemeenteraad haar zienswijze te geven bij de ontwerp-Gemeenschappelijke Regeling. Het advies is om geen zienswijze kenbaar te maken.

Inleiding
Sinds 2018 werkt de gemeente Laarbeek samen met 10 andere gemeenten op basis van een samenwerkingsovereenkomst binnen de regio en organiseren zo de inkoop van jeugdhulp. De samenwerking draagt de naam Een 10 voor de Jeugd.

Als gevolg van de uitwerking van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd en de komende wetswijziging Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg is het een verplichting voor de colleges om de bestaande samenwerkingsovereenkomst om te zetten naar een gemeenschappelijke regeling (GR).

De Wet gemeenschappelijke regelingen regelt dat de gemeenteraad wanneer het college voornemens is om een GR te treffen de gemeenteraad de ruimte wordt geboden om eventuele zienswijzen binnen 8 weken na ontvangst van de ontwerp-gemeenschappelijke regeling daarbij kenbaar te maken.

Aanleiding en doel
De Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg heeft tot doel de beschikbaarheid van jeugdzorg voor de meest kwetsbare kinderen te verbeteren. Een van de manieren om dit te

bereiken is door het versterken van de regionale samenwerking tussen gemeenten en het beter organiseren van de regionale en landelijke contractering van specialistische zorg.

In het wetsvoorstel worden gemeenten verplicht om regionaal samen te werken bij de inkoop van specialistische jeugdzorg en hiertoe een GR te treffen op het niveau van aangewezen jeugdregio's.

Bij brief van 27 augustus 2024 heeft het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport laten weten dat de elf samenwerkende gemeenten binnen Een 10 voor de Jeugd bij Algemene maatregel van Bestuur (AmvB) zullen worden aangewezen als jeugdregio en dus in het kader van het wetsvoorstel samen de GR dienen te treffen.

De te treffen GR zal naar verwachting per 1 januari 2026 de bij wet aangewezen taken van de gemeenten gaan uitvoeren. De gemeenten zeggen de huidige samenwerkingsovereenkomst per diezelfde datum op.

In de ontwerp-GR zijn bij een aantal artikelen toelichtingen opgenomen. Deze maken geen onderdeel uit van de vast te stellen regeling.

Beoogd effect en/of resultaat
In de nieuwe Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg zal voor gemeenten de verplichting worden opgenomen om regionaal samen te werken bij de inkoop van specialistische jeugdzorg en daarvoor een gemeenschappelijke regeling te treffen op het niveau van de aangewezen jeugdregio's. Met het vaststellen van de gemeenschappelijke regeling 'Jeugdregio een 10 voor de jeugd' wordt aan deze verplichting voldaan.

Argumenten

2.1. Het treffen van de GR volgt vanuit een wettelijke verplichting.
Op basis van de hervormingen in de jeugdzorg en de verwachte wijzigingen in de wetgeving zoals voorzien in de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg is een GR de vereiste samenwerkingsvorm voor de gemeenten vanuit de aangewezen jeugdregio's. De wetgever beoogt hiermee de onderstaande doelen te realiseren:

a. **Vergroting van de democratische legitimatie:** De Wet gemeenschappelijke regelingen is aangepast om de democratische controle door gemeenteraden te versterken. Door het GR-model kunnen raden vooraf zienswijzen indienen en invloed uitoefenen op besluitvorming binnen de samenwerking. Dit vergroot de transparantie en controleerbaarheid van de organisatie van de jeugdzorg en de middelen die daartoe ingezet worden.
b. **Garantie van beschikbaarheid en kwaliteit:** Specialistische jeugdzorg vereist een bepaalde schaalgrootte om kwalitatief en kwantitatief toereikend te zijn. Veel gemeenten, vooral kleinere, hebben te maken met een tekort aan middelen of een te beperkte vraag om deze zorg zelfstandig in te kunnen kopen en daarmee te kunnen organiseren. Door samenwerking via een GR kunnen gemeenten de beschikbaarheid van specialistische jeugdhulp waarborgen.
c. **Versterking van de regionale samenwerking**: Het regionale samenwerkingsverband stelt gemeenten in staat om specialistische zorg effectiever in te kopen en daarmee te organiseren. Zonder regionale samenwerking zijn er vaak verschillende inkoopprocedures, wat hoge administratieve lasten oplevert voor zowel gemeenten als zorgaanbieders. Een GR biedt een juridisch en organisatorisch raamwerk om deze samenwerking eenduidig

vorm te geven en lasten te beperken.

d. **Efficiëntie en kostenbeheersing:** De kosten van jeugdzorg stijgen en veel gemeenten kampen met budgettekorten. Een GR maakt het mogelijk om middelen gezamenlijk te beheren, zorg in grotere contracten in te kopen, hierdoor schaalvoordelen te realiseren en hierop beter te kunnen monitoren en sturen. Door efficiëntere inkoop en vermindering van administratieve lasten kan de jeugdzorg beter binnen de beschikbare middelen georganiseerd worden.
e. **Verbeterde toegankelijkheid en continuïteit van zorg**: Voor een naadloze en toegankelijke zorgvoorziening is een GR essentieel om te zorgen dat jeugdigen en gezinnen snel en dichtbij passende hulp kunnen krijgen. Door deze regionale samenwerking is de beschikbaarheid en daarmee de continuïteit van zorg minder afhankelijk van de grenzen van individuele gemeenten, wat bijdraagt aan een meer stabiel regionaal jeugdzorglandschap en zorginfrastructuur.

2.2. Het ontwerp van de GR biedt een goed kader om de taken gezamenlijk uit te gaan voeren.

Het ontwerp van de regeling is zorgvuldig tot stand gekomen met bestuurlijke en ambtelijke betrokkenheid vanuit alle deelnemende gemeenten.

2.3. Het treffen van de GR biedt de gemeente ruimte tot optimalisatie en borging van continuïteit.

De voorliggende ontwerpregeling schept naar het oordeel van de huidige samenwerkingspartijen kaders en de ruimte om de bestaande samenwerking succesvol te continueren en op onderdelen te versterken.

Een belangrijk uitgangspunt bij het opstellen van de GR is geweest om deze zoveel mogelijk langs de lijnen van de huidige samenwerkingsovereenkomst vorm te geven. Met de keuzes zoals deze nu zijn vastgelegd in het ontwerp behouden we de huidige sterke onderdelen van de al bestaande samenwerking, zoals efficiënte en snelle communicatie en besluitvorming, en voldoen we tegelijkertijd aan de toekomstige eisen.

Kanttekeningen o.a. financiële, juridische, communicatieve en veiligheidsaspecten

2.1 kenbaar maken van zienswijzen

De gemeenteraad heeft de wettelijke mogelijkheid om zienswijzen in te brengen. De eventueel ingebrachte zienswijzen worden beoordeeld door de colleges en kunnen dan mogelijk ook leiden tot aanpassingen in de uiteindelijk vast te stellen GR.

Omdat deze mogelijkheid in alle elf gemeenten geboden wordt, bestaat de kans dat zienswijzen van de ene gemeente leiden tot aanpassingen in het ontwerp die voor een andere gemeente aanleiding zou kunnen zijn de tekst van het GR opnieuw tegen het licht te houden. Dat kan dan leiden tot de noodzaak om de colleges en raden herhaaldelijk te raadplegen totdat uiteindelijk overeenstemming wordt bereikt.

Om de kans daarop te beperken, wordt veel aandacht besteed aan het vooraf betrekken van de gemeenteraden in het proces van het treffen van de GR. Dit gebeurt onder meer via raadsinformatiebrieven en tijdens de jaarlijkse regionale informatiebijeenkomst voor raadsleden vanuit Een 10 voor de Jeugd op 4 en 12 februari 2025.

Juridisch kader

De Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg zal gemeenten verplichten om een GR te treffen op het niveau van bij AmvB aangewezen jeugdregio's.
Op grond van artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen dienen de colleges van burgemeester en wethouders het ontwerp van een te treffen GR voor te leggen aan de raad en deze de gelegenheid te bieden een zienswijze kenbaar te maken binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp.

Financiën

Het treffen van de GR op zichzelf heeft geen financiële consequenties.
De mogelijke eenmalige extra kosten voor het omvormen van de huidige regionale samenwerking Een 10 voor de Jeugd naar een GR worden ingeschat als nihil. De kosten zullen worden betrokken bij de eerste begroting van de GR.

Communicatie en vervolg

Nadat alle gemeenteraden hun eventuele zienswijzen kenbaar hebben kunnen maken zal de GR – al dan niet gewijzigd –onder regie van de betrokken portefeuillehouders uit de regio worden voorbereid voor definitieve vaststelling door de colleges.
De definitieve vaststelling vindt plaats nadat de raden van alle 11 de gemeenten hun colleges daar toestemming toe hebben verleend.

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)

1. Ontwerp-Gemeenschappelijke Regeling Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd
2. Conceptraadsbesluit

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeentesecretaris	burgemeester
J.W.M. van de Ven	L.A.G.P. van der Aa